

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง
A Study of State and Problems of Performance of Child
Development
Centers under Angthong Local Government Organization

ทาริกา ไทยธานี และ พรเทพ ฐัฒน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : tarika75477021@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง และ 2) เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 107 แห่ง โดยมีผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเชื่อมั่น .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.98 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 68.22 และปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก ร้อยละ 88.79 สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม และเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติตามอยู่ในระดับมาก และปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองในภาพรวม และเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และ 2) สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม และเป็นรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สภาพและปัญหาการดำเนินงาน, การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

Abstract

This research aims to 1) study the state and problems of the performance of Child Development Centers under Angthong Local Government Organization, and 2) compare the state and problems of the performance of Child Development Centers under Angthong Local Government Organization, classified by sizes of the Child Development Centers. The sample size consists of 127 Child Development Centers under Angthong Local Government Organization. The data are collected from 127 administrators by purposive random sampling and simple random sampling. The instrument is a five-rating scale questionnaire that has the reliability of .89. The data are analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test by setting the statistic significance level of .05. The findings showed that: 1) administrators is 85.98 percentage female, 68.22

percentage bachelor degree, and 68.22 percentage working in small child development center, as a whole, the state of the performance of Child Development Centers under Angthong Local Government Organization is at a high level and the problems of the performance of Child Development Centers under Angthong Local Government Organization are at a low level and 2) as a whole, the state and problems of the performance of Child Development Centers; small size, medium size, and large size, are not different.

Keywords : the state and problems of the performance, Performance of Child Development Centers, Angthong Local Government Organization

1. บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็ก ต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษาโดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมสติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือ ด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้านทั้ง ทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย อย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้น ของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคมสอดคล้องกับ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ [2]

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้บัญญัติไว้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3-5 ขวบ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการ ต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและ กิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น [3]

จังหวัดอ่างทองมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 149 แห่ง ในจำนวนนี้ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 147 แห่ง (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง, 2557, เว็บไซต์) ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีการดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ จากงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ เขียวสวาส [6] พบว่า

สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในการที่องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทองได้รับการถ่ายโอนเด็กเล็กจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาตินั้น ทำให้เกิดปัญหามากมายในการดำเนินงานจัดการศึกษา เช่น บุคลากรที่มีความรู้ไม่ตรงสาขาปฐมวัยทำให้ไม่เข้าใจการจัดการศึกษาในเด็กเล็ก ขาดประสบการณ์ในการทำงาน ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอาจทำให้ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแตกต่างกันด้วย

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นไปเพื่อการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อคนในชุมชน ให้ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานที่ดีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำแนกตามขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 147 แห่ง [8] โดยมีผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 107 แห่ง โดยมีผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก

ตารางเครจซี่ และมอร์แกน [1] ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรต้น คือ ขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลาง กับขนาดใหญ่

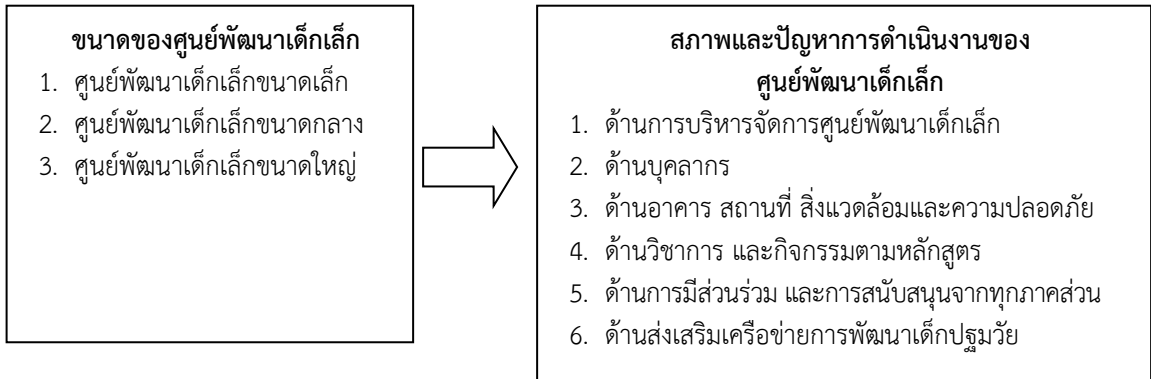
3.2.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 [3] แสดงดังรูปที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมุติฐานการวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทองที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพและปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกัน

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 147 แห่ง [8] โดยมีผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 107 แห่ง โดยมีผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซี่ และมอร์แกน [1] ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 55 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 8 ข้อ ด้านบุคลากร จำนวน 10 ข้อ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำนวน 8 ข้อ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร จำนวน 15 ข้อ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำนวน 5 ข้อ และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 -1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น .89

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

วิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง จำแนกขนาดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าที (t-test) สำหรับประชากรที่เป็นอิสระกัน (Independent samples test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.98 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 68.22 และปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก ร้อยละ 88.79 ส่วนสภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม และเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม และเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

7.2 สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม และเป็นรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน และปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม และเป็นรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

8. อภิปรายผล

8.1 สภาพการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม และเป็นรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย รองลงมา คือ ด้านบุคลากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เนื่องจาก การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่บนมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้ ซึ่งมีการกำหนดไว้แน่นอน จึงเป็นเหมือนแนวปฏิบัติเดียวกันที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งต้องปฏิบัติตาม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือ

สนับสนุนของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร จันทรสาขา [4] วิจัยเรื่อง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร โดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ส่วนปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม และเป็นรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เนื่องจากการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดูแล จึงมีการระดมความคิดจากทุกภาคส่วนเมื่อเกิดปัญหา มีการประเมิน แก้ไข และปรับปรุงการดำเนินงานอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บุญมี [5] วิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

8.2 สภาพ และปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม และเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เป็นไปภายใต้มาตรฐานเดียวกัน บนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สมบัติ สิงห์คำ [7] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

สภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 2 ข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหา/เลือกสรรและพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลักเกณฑ์และระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักเกณฑ์และระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงาน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สูงกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีจำนวนเด็กน้อยกว่า จึงมีบุคลากรน้อยกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำให้การดำเนินการสรรหา/เลือกสรร และพัฒนาบุคลากรทั่วถึงกว่า การบริหารจัดการองค์กรขนาดเล็กจะมีความคล่องตัว และการปรับตัวได้ดีกว่า และเนื่องจากบุคลากรมีน้อยกว่า ทุกคนถึงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากกว่าทำให้มีสภาพการดำเนินงานสูงกว่า

สภาพการดำเนินงาน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่แตกต่างกัน 3 ข้อ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีทางเข้า-ออกจากตัวอาคารที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุหรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและไม่เหม็นฉุนเป็นพิษรบกวน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงาน ด้านอาคาร สถานที่

สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สูงกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีอาคารสถานที่เล็กกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กที่มีขนาดเล็กกว่า ทำให้มีการดูแลจัดการได้ทั่วถึงกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่

สภาพการดำเนินงาน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่แตกต่างกัน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินคุณภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงาน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร สูงกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กมีจำนวนเด็กน้อยกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำให้การประเมินคุณภาพ การดำเนินงาน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรให้กับเด็กได้ทั่วถึงกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนเด็กมากกว่า

สภาพการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีข้อที่แตกต่างกัน คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแหล่งเรียนรู้ และการให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีสภาพการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน สูงกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็กมักตั้งอยู่ในชุมชน จึงได้รับการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากชุมชน และชุมชนมักเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ มากกว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับดำเนินการสรรหา/เลือกสรร และพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลักเกณฑ์และระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสรรหามีความเท่าเทียมกัน

9.2 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับดำเนินการคัดเลือกผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้การสรรหามีความเท่าเทียมกัน

9.3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ และไม่มีมลภาวะเป็นพิษรบกวนอยู่เสมอ

9.4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยผู้บริหารต้องกำกับดูแลบุคลากรอยู่เสมอ และต้องให้ความรู้กับครูโดยการอบรมหรือให้โอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

9.5 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ และมีการให้บริการกับชุมชนรอบข้างเพื่อความสัมพันธ์อันดี

9.6 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกภาคส่วนจัดตั้งเครือข่ายระดับต่าง ๆ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] R.V. Krejcie and D.W. Morgan, "Determining Sampling Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement, Vol.30, No.3, Aug. 1970, pp. 607 - 610.
- [2] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, "คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น", ผู้แต่ง, 2547.

- [3] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, "มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น", ผู้แต่ง, 2553.
- [4] ถาวร จันทรสาขา, "การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนครพนม, 2555.
- [5] ประเสริฐ บุญมี, "ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์", วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2554.
- [6] เยาวลักษณ์ เขียวสวาส, "สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอ่างทอง", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2551.
- [7] สมบัติ สิงห์คำ, "ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี", วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2550.
- [8] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง, "ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดอ่างทองปี2557", สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2558, สืบค้นจาก <http://www.atomoph.go.th/sites/default/files/info/childcare.pdf>.

